

Vår saksbehandler
Kåre Løvdal, tlf. 33412776

Dokument dato
30.06.2011
Deres dato

Vår referanse
2011/1031/LOKA
Deres referanse

Arkivkode
800

Adressater iht vedlagt liste over høringsinstanser

Høring - forslag til ny forskrift om egenberedskap i industrielle og håndverksmessige virksomheter

Vedlagt følger forslag til forskrift om egenberedskap i industrielle og håndverksmessige virksomheter (forskrift om egenberedskap) og veiledning til denne. Forskriften vil avløse gjeldende *forskrift 29. november 1996 om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv.* med tilhørende retningslinjer.

Forskriften skal sikre at virksomheter har en robust egenberedskap som forsvarlig og effektivt er i stand til å begrense de konsekvenser uønskede hendelser kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier og å bidra til rask normalisering.

Forslaget er utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO).

Forskriften vil bli fastsatt med hjemmel i lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) og tre i kraft **1. januar 2012**.

Direktoratet ber om at eventuelle kommentarer til utkastet sendes til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Postboks 2014, 3103 Tønsberg eller på e-post til postmottak@dsb.no

Frist for høringsuttalelse er **17. oktober 2011**.

Nærmere om forskriftsutkastet

1. Generelt om forskriften

Forskriftsarbeidet ble igangsatt etter oppdrag fra Justis- og politidepartementet. I oppdragsbrevet ble Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) bedt om å utarbeide ny forskrift om egenberedskap i industrien.

DSB og NSO har drøftet forskriftsutkastet med representanter fra dagens industrivernpliktige virksomheter, NHO, LO og brannvesen. Et sentralt tema i denne kontakten har vært virkeområdet for forskriften. Etter grundige drøftinger har man kommet frem til at virkeområdet for ny forskrift skulle være tilnærmet lik virkeområdet for gjeldende industrivernforskrift.

Forslaget bruker begrepet egenberedskap – ikke egenbeskyttelse slik sivilbeskyttelsesloven gjør. Sondringen er bevisst. Egenberedskap er et mer presist begrep enn egenbeskyttelse og samsvarer innholdsmessig med begrepet industrivern som benyttes i dagens forskrift om

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap
Hovedkontor
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Ramborgveien 9
3115 Tønsberg
E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00
Internett
dsb.no

Telefaks
33 31 06 60

Org.nr.
974 760 983
Hovedkontoradresse
Ramborgveien 9
3115 Tønsberg

industriVERN. Begrepet egenbeskyttelse favner betydelig videre enn egenberedskap, blant annet i forhold til security og forebyggende tiltak. Fra NSOs side er en slik utvidelse av egenberedskapsplikten ikke ønskelig.

Om å være forberedt

Forskriften stiller krav om at virksomheten skal ha en egenberedskap. Egenberedskap er en ordning som sikrer at personell er tilgjengelig for innsats på kort varsel. Disse skal ha kvalifikasjoner og utstyr som sikrer en forsvarlig innsats for å begrense konsekvensene av en uønsket hendelse.

Erfaring viser at selv med et godt forebyggende arbeid vil virksomhetene ha en sannsynlighet for at uønskede hendelser kan inntreffe. Egenberedskapen kan være avgjørende for å forhindre at en hendelse utvikler seg til en alvorlig ulykke. Myndighetene er opptatt av at virksomheter av en viss størrelse ikke skal la tilfældighetene råde, men være forberedt og etablere en egenberedskap.

2. Forskriftens oppbygging og innhold

Forskriften er inndelt i fire kapitler:

1. Innledende bestemmelser
2. Egenberedskap – innsats
3. Forsterket egenberedskap
4. Avsluttende bestemmelser

Virkeområde

Virkeområdet for forskriften er foreslått knyttet opp mot næringskode i henhold til standard for næringsgruppering – SN2007. Alle virksomheter er registrert med næringskode i Brønnøysundregistrene. Virksomheter med næringskode, som listet opp i forskriften § 2, foreslås omfattet av forskriften forutsatt at de sysselsetter 40 eller flere personer gjennomsnittlig i året.

Bakgrunnen for utvalget av næringskoder er den aktivitet som foregår i industrielle og håndverksmessige virksomheter. Risikoen for uønskede hendelser innenfor helse-, miljø og sikkerhet har vært styrende i utvelgelsen. Utvalget av næringskoder vil i det alt vesentlige tilsvare den type virksomheter som i dag er industriVERNpliktige.

Egenberedskap på to nivåer

Samtlige virksomheter som omfattes av forskriften må forholde seg til de grunnleggende kravene i kapittel 2. Dette kapittelet innebærer at virksomheten skal sørge for å utpeke beredskapsleder og innsatspersonell. Innsatspersonellet skal ha nødvendige kvalifikasjoner og utstyr og skal øves i å håndtere uønskede hendelser. Virksomheten skal i tillegg utarbeide beredskapsplan. Egenberedskapen på dette nivået vil først og fremst innebære tilfredsstillende alarmering og innsats ved mindre alvorlige hendelser.

De virksomhetene som må forholde seg til kapittel 3 må i tillegg til å etterleve kravene i kapittel 2, også kunne gå i innsats ved alvorlige hendelser. Krav om forsterkning av egenberedskapen etter kapittel 3 gjelder for virksomheter som etter dagens regelverk har krav om tilleggstjenester, dvs. industriVERNpliktige virksomheter i beredskapsklasse I og II. Det er nytt at virksomhetene selv må vurdere om det er behov for å forsterke egenberedskapen.

Risikovurdering

Kravet i gjeldende forskrift om at virksomheten skal kartlegge og vurdere risiko og utarbeide en oversikt over mulige uønskede hendelser, er videreført. Denne oversikten skal benyttes som beslutningsgrunnlag for organisering og tilpasning av egenberedskapen. Ny forskrift stiller ikke krav om minimumsbemanning og har ikke detaljerte krav til opplæring, utstyr, øvelser med videre.

Beredskapsplan

Kravet om at det skal etableres beredskapsplan er videreført. Beredskapsplanen skal inneholde alarmeringsinstruksjoner og varslingslister, ansvar, roller og oppgavefordeling. Videre skal den inneholde oversikt over ressurser og beskrive samarbeidet med nødetatene, dersom slikt samarbeid er etablert.

Samordning av egenberedskapen

Dagens bestemmelser om felles industrivern foreslås ikke videreført. Det er inntatt et krav om samordning av virksomhetenes egenberedskap dersom uønskede hendelser kan påvirke annen virksomhet.

3. Endringer i forhold til gjeldende forskrift om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv. (industrivern)

Gjeldende regelverk for industrivern er detaljert. Dette oppleves i noen tilfeller som en god hjelp og sikrer at virksomhetene holder en minimumsstandard. I andre tilfeller oppleves kravene som u hensiktsmessig detaljstyring.

Ny forskrift er funksjonsbasert. Kravet til minimum antall personer i beredskapen er erstattet med krav om at egenberedskapen skal organiseres med beredskapsleder og innsatspersonell. Beredskapsleders oppgaver er – som for industrivernleder – administrative. Også innsatspersonellets oppgaver vil i hovedtrekk være som i gjeldende forskrift, men det er ikke regulert i detalj hvor mange innsatspersonell virksomheten til enhver tid må ha tilgjengelig. Det overlates til virksomheten å organisere og dimensjonere egenberedskapen og sørge for at personellet har nødvendig utstyr, kvalifikasjoner og at det øves regelmessig.

Forskriften legger opp til at virksomhetene selv melder inn elektronisk at de er omfattet av forskriften.

Begrepet "industrivern" er erstattet med "egenberedskap". Innholdet i selve begrepet er mye det samme; det at kvalifisert, utstyrt og øvet personell skal kunne håndtere uønskede hendelser i virksomheten.

Begrepet "industrivernleder" er erstattet med "beredskapsleder", men rollen er den samme. I dag skal den enkelte virksomhet ha industrivernleder. Også hvert enkelt produksjonssted skal ha industrivernleder når en virksomhet har flere slike. I ny forskrift legges det opp til at denne administrative funksjonen kan sentraliseres i de tilfeller der én virksomhet har flere produksjonssteder.

Konkrete krav til utstyr er ikke videreført. Virksomhetene må i større grad enn i gjeldende forskrift selv vurdere behovet.

Gjeldende krav til opplæring er erstattet med kvalifikasjonskrav. Dette innebærer at det ikke lenger vil være krav om gjennomføring av bestemte kurs, men virksomheten må sørge for at personellet i egenberedskapen har nødvendige kvalifikasjoner.

Kravet om at egenberedskapen skal øves er videreført, men tidligere krav om antall timer er erstattet med krav om regelmessighet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske konsekvenser – etablering av egenberedskap

Per i dag er det ca. 930 industrivernpliktige virksomheter med ca. 12 000 opplærte innsatspersonell.

Antallet virksomheter som blir omfattet av forskriften vil være tilnærmet lik gjeldende forskrift om industrivern. Virksomhetene skal fortsatt ha en egenberedskap, men får med ny forskrift mer selvstendig ansvar for å vurdere omfanget av denne. Det forventes at egenberedskapen ikke skal bli svekket sammenlignet med dagens situasjon.

Etableringen og driften av egenberedskapen antas ikke å innebære økte kostnader for virksomhetene.

Avgift

De industrivernpliktige virksomhetene betaler i dag en avgift til NSO. Avgiften varierer fra kr 3 300 til 33 500 avhengig av antall ansatte og risiko.

Også i ny forskrift er det lagt opp til at NSOs utgifter utliknes på pliktsubjektene. Adgang til å gjøre dette følger av lov 25. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 30.

Det legges opp til en fordelingsnøkkel der antall ansatte og risiko i virksomhetene vil være bestemmende for avgiftens størrelse. Dette prinsippet bygger på dagens praksis. Det er ikke endelig avklart hvor stor avgiften blir for den enkelte virksomhet.

Administrative konsekvenser for virksomheten

Egenberedskapspliktige virksomheter skal organisere egenberedskapen med beredskapsleder som har de administrative oppgavene. Det stilles dokumentasjonskrav i forskriften og det stilles krav til rapportering til NSO. Dette tilsvarer i stor grad dagens ordning og vil ikke medføre økte byrder for virksomhetene.

Virksomhetene skal sende elektronisk melding om at de er omfattet av forskriften. De virksomhetene som i dag er industrivernpliktige får ingen nye administrative byrder fordi disse opplysningene fremkommer av den årlige industrivernrapporten. Nye virksomheter skal sende tilsvarende opplysninger elektronisk. Denne meldingen skal kun gis én gang. Meldesystemet vil ikke kreve ressurser av betydning for den enkelte virksomhet.

Økonomiske konsekvenser for NSO og DSB

For Næringslivets sikkerhetsorganisasjon antas ny forskrift å føre til merarbeid og merkostnader i en overgangsperiode. For DSB antas forskriften å få ubetydelige økonomiske konsekvenser. DSB vil som tidligere være klageinstans for vedtak fattet av NSO.

Administrative konsekvenser for DSB og NSO

Meldeplikten antas å medføre mindre administrativt arbeid for NSO sammenlignet med dagens ordning med vedtak om industrivernplikt. NSOs administrative oppgaver vil i hovedsak være å vedlikeholde datasystemer for melding og sørge for vasking av oversiktene over industrivernpliktige virksomheter. Meldesystemet er lagt opp slik at det blir minst mulig ressurskrevende for virksomhetene. Melding vil kunne sendes både via NSO sin webside og via Altinn. NSO vil benytte skjema utarbeidet etter gjeldende standarder for slike.

Forskriften vil få ubetydelige administrative konsekvenser for DSB.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for næringsliv, produkter og farlige stoffer

Torill F. Tandberg
avdelingsdirektør

Kåre Løvdal
seniorrådgiver